

Súd: Mestský súd Bratislava IV
Spisová značka: 17P/173/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1422203292
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 06. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Peter Kalata
ECLI: ECLI:SK:MSBA2:2023:1422203292.7

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Mestský súd Bratislava II, sudcom JUDr. Petrom Kalatom vo veci starostlivosti o maloleté dieťa: Q. štátny občan Slovenska štátny občan Ukrajiny, t. č. bytom I., dočasne v náhradnej osobnej starostlivosti Z. trvale bytom I. , dieťa rodičov: matka - E., štátny občan Ukrajiny, v konaní zastúpená navrhovateľkou a otec - H. bytom Q. štátny občan Ukrajiny, o zverenie maloletého dieťaťa do jej náhradnej osobnej starostlivosti takto

rozhodol:

I. Súd z v e r u j e maloleté dieťa: Q. do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľky Z. trvale bytom I. ktorá bude zabezpečovať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa, starať sa o jeho výživu, v bežných veciach ho bude zastupovať a spravovať jeho majetok namiesto rodičov.

II. Matka je p o v i n n á prispievať na výživu maloletého dieťaťa: Q. výživným vo výške 80,- eur mesačne, ktoré výživné je povinná platiť na adresu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, Vazovova 7/ A, Bratislava, vždy do 15-teho dňa v mesiaci.

III. Otec je p o v i n n ý prispievať na výživu maloletého dieťaťa: Q. výživným vo výške 80,- eur mesačne, ktoré výživné je povinný platiť na adresu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, Vazovova 7/ A, Bratislava, vždy do 15-teho dňa v mesiaci.

IV. Súd zrušuje uznesenie Okresného súdu Bratislava IV zo dňa 07.11.2022 č.k. 17P/173/2022 - 35.

V. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Z. navrhla, aby maloletá bola neodkladným opatrením zverená do jej dočasnej starostlivosti. Návrh odôvodnila tým, že maloletá na územie Slovenskej republiky prišla s matkou dňa 03.05.2022 po tom, ako na Ukrajine začal vojnový konflikt. Požiadali o štatút utečenca, resp. dočasného útočiska. Maloletá Q. trpí uceróznou kolitídou, navrhovateľka neodkladného opatrenia sa s matkou maloletej a maloletou zblížili počas ich pobytu na území Slovenska. Maloletá musela zo zdravotných dôvodov Slovensko opustiť, vrátiť sa na Ukrajinu, následne sa ale 18.7.2022 vrátila. Navrhovateľku neodkladného opatrenia súd uznesením zo dňa 11.08.2022, č. k. 20P/66/2022-25 ustanovil za opatrovníka maloletej. O maloletú riadne stará, má tu zabezpečené všetky potreby, študuje na Q.. O otcovi, resp. jeho pobyte navrhovateľka neodkladného opatrenia nemala žiadne informácie, adresu otca sa navrhovateľke podarilo zistiť až dňa 20.06.2023, kedy ju súdu aj doručila.

2. Podľa čestného prehlásenia z 21.09.2022 matka maloletej súhlasí s tým, aby bola maloletá zverená do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľky neodkladného opatrenia, čo odôvodnila vojnovým

konfliktom na Ukrajiny a záujmom na vytvorení bezpečného prostredia pre maloletú. Uviedla, že od roku 2009 je rozvedená a maloletá je zverená do jej osobnej starostlivosti.

3. Podľa správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Bratislave, zo dňa 10.10.2022 sú v rodine navrhovateľky neodkladného opatrenia vytvorené vhodné podmienky pre výchovu a opateru maloletej a pre jej zdravý psychický fyzický a sociálny vývin.

4. Uznesením č. k. 17P/173/2022-35 zo dňa 07.11.2022 súd maloletú uznesením zveril do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľky neodkladného opatrenia, uložil obom rodičom povinnosť prispievať na výživu maloletej sumou 80 eur mesačne na adresu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Bratislave, Vazovova 7/A, Bratislava, vždy do 15. dňa v mesiaci, počínajúc 07.11.2022. Súd zároveň začal konanie o zverenie maloletej do náhradnej osobnej starostlivosti.

5. Na pojednávaní konanom dňa 20.06.2023 súd vyslúchol tak navrhovateľku neodkladného opatrenia, ako aj samotnú maloletú. Z ich výsluchov súd zistil, že na prijímacích skúškach jej syna na strednú školu sa zoznámila s matkou maloletej, vravela im, že ušli pred vojnou, ponúkli im preto pomoc. Vtedy tu bola aj Q. nevlastná sestra V., ktorá ma 9 rokov, tá je teraz s matkou a so svojim otcom v A.. Q. prijali na tú istú strednú školu ako jej syna. Jej matka sa zaujímala, či je možné umiestniť Q. k nejakej rodine na Slovensku. Q. má zdravotné problémy. Oni boli ochotní starať sa o maloletú, keďže už majú staršie deti. Okrem F., ktorý s nimi žije v domácnosti má ona ešte dve dospelé deti a jej manžel má dospelého syna. Ani jedno z týchto dospelých detí už s nimi nežije v domácnosti. Matka maloletej sa vrátila do Kyjeva za svojím mužom, za prácou. Oni následne zisťovali aké sú možnosti, aby sa mohli starať o maloletú Q.. Q. je u nich od júla minulého roku. Medzičasom sa jej podarilo pre maloletú uzatvoriť zdravotné poistenie v poisťovni Union je teda plne zdravotne poistená. Matka v A. dosahuje príjem podľa vyjadrenia maloletej príjem okolo 1.000 eur. Otec bojuje v rámci vojnového konfliktu na ruskej strane, jeho príjem nie je známy. Maloletá Q. je domácnosti navrhovateľky neodkladného opatrenia spokojná, v škole sa jej darí, má jednotky, dvojky. S mamou si telefonuje raz za dva - tri dni. Na návštevy tu teraz matka nechodí. Maloletá bola v A. cez Vianoce, najbližšie tam chce ísť v lete. S otcom bola v kontakte niekedy pred prvým ročníkom základnej školy, čo môže byť aj desať rokov. Približne raz za dva týždne je v kontakte so starou matkou z otcovej strany.

6. Právomoc rozhodovať v rozsahu článku 5 ods. 1 Dohovoru o právomoci, rozhodnom práve, uznávaní a výkone a spolupráci v oblasti rodičovských práv a povinností a opatrení na ochranu dieťaťa (oznámenie č. 344/2002 Z. z. v znení 305/2012 Z. z.), Haag (1996), platnosť pre SR 1. januára 2002, (ďalej len „Haagsky dohovor“)), o utečeneckých deťoch a deťoch, ktoré sa dostali do cudziny v dôsledku nepokojov v ich domovskom štáte, majú orgány zmluvného štátu, na ktorého území sa deti nachádzajú v dôsledku premiestnenia. Podľa čl. 15 ods. 1 Haagskeho dohovoru, pri výkone právomoci podľa ustanovení II. kapitoly použijú orgány zmluvných štátov právo svojho štátu.

7. Podľa § 28 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o rodine“), súčasťou rodičovských práv a povinností sú najmä sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývin maloletého dieťaťa, zastupovanie maloletého dieťaťa, správa majetku maloletého dieťaťa.

8. Podľa § 30 ods. 1 zákona o rodine, prvej vety, rozhodujúcu úlohu vo výchove dieťaťa majú rodičia.

9. Podľa § 44 ods. 1 zákona o rodine, náhradnou starostlivosťou je viacero osobitne usporiadaných, na seba nadväzujúcich a vzájomne sa podmieňujúcich dočasných opatrení, ktoré nahrádzajú osobnú starostlivosť rodičov o maloleté dieťa v prípadoch, ak ju rodičia nezabezpečujú alebo nemôžu zabezpečiť.

10. Podľa § 44 ods. 3 písmeno a) zákona o rodine, náhradnou starostlivosťou je zverenie maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti inej fyzickej osoby než rodiča (ďalej len „náhradná osobná starostlivosť“).

11. Podľa § 44 ods. 4 zákona o rodine, súd pri rozhodovaní o tom, ktorý zo spôsobov náhradnej starostlivosti zvolí, vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa.

12. Podľa § 45 ods. 1 a 2 zákona o rodine, ak to vyžaduje záujem maloletého dieťaťa, súd môže zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti. Osobou, ktorej možno maloleté dieťa takto zveriť, sa môže stať len fyzická osoba s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky, ktorá má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, osobné predpoklady, najmä zdravotné, osobnostné a morálne, a spôsobom svojho života a života osôb, ktoré s ňou žijú v domácnosti, zaručuje, že bude náhradnú osobnú starostlivosť vykonávať v záujme maloletého dieťaťa. Osobe, ktorá nezabezpečuje osobnú starostlivosť o svoje maloleté dieťa z dôvodu, že jej bolo zo starostlivosti odňaté rozhodnutím súdu, nemožno v čase trvania odňatia dieťaťa zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti na čas trvania odňatia dieťaťa. Pri zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti uprednostní súd predovšetkým príbuzného maloletého dieťaťa, ak spĺňa ustanovené predpoklady. Ak sa má maloleté dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti prarodiča, súrodenca maloletého dieťaťa alebo súrodenca rodiča maloletého dieťaťa, splnenie podmienky trvalého pobytu na území Slovenskej republiky sa nevyžaduje za predpokladu, že prarodič, súrodenec maloletého dieťaťa alebo súrodenec rodiča maloletého dieťaťa má evidovaný trvalý pobyt alebo iný obdobný pobyt na území členského štátu Európskej únie.

13. Podľa § 45 ods. 4 až 6 zákona o rodine, osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, je povinná vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa v rovnakom rozsahu, v akom ju vykonávajú rodičia; osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti vykonávanej na území Slovenskej republiky, je povinná najmenej 30 dní pred dočasným premiestnením maloletého dieťaťa oznámiť súdu dočasné premiestnenie maloletého dieťaťa do cudziny na dobu dlhšiu ako tri mesiace spolu s údajom o mieste, účele a dĺžke pobytu v cudzine a o iných významných skutočnostiach súvisiacich s dočasným premiestnením. Právo zastupovať maloleté dieťa a spravovať jeho majetok má iba v bežných veciach. Ak táto osoba predpokladá, že rozhodnutie zákonného zástupcu maloletého dieťaťa v podstatných veciach nie je v súlade so záujmom maloletého dieťaťa, môže sa domáhať, aby tento súlad pri konkrétnom rozhodnutí zákonného zástupcu preskúmal súd. Na správu majetku maloletého dieťaťa sa primerane použijú ustanovenia § 32 a 33 zákona o rodine. Rodičia maloletého dieťaťa vykonávajú práva a povinnosti vyplývajúce z rodičovských práv a povinností len v rozsahu, v akom nepatria osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Rodičia majú právo stýkať sa s maloletým dieťaťom, ktoré bolo zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Ak sa s osobou, ktorej bolo maloleté dieťa takto zverené, nedohodnú o výkone tohto práva, rozhodne na návrh niektorého z rodičov alebo tejto osoby súd.

14. Podľa § 45 ods. 7 a 8 zákona o rodine, vyživovacia povinnosť rodičov voči maloletému dieťaťu rozhodnutím súdu podľa odseku 1 nezaniká. Súd pri rozhodovaní o zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti určí rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať maloletému dieťaťu výživné rozsah ich vyživovacej povinnosti a súčasne im uloží povinnosť, aby počas trvania náhradnej osobnej starostlivosti, najdlhšie však do dovŕšenia plnoletosti dieťaťa, poukazovali výživné úradu práce, sociálnych vecí a rodiny. Ak povinný podľa prvej vety neplní vyživovaciu povinnosť poukazovaním výživného úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, má tento úrad právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa vrátane uplatňovania týchto nárokov v exekučnom konaní vo svojom mene a na účet tohto maloletého dieťaťa. Ak je maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti podľa odseku 2 druhej vety osobe, ktorá nemá trvalý pobyt na území Slovenskej republiky, súd povinnému uloží povinnosť, aby výživné poukazoval tejto osobe; úrad práce, sociálnych vecí a rodiny nemá v tomto prípade právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa. Po dovŕšení plnoletosti dieťaťa, ktoré bolo zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, sú rodičia povinní poukazovať výživné dieťaťu.

15. Súd v konaní uzavrel, že sú splnené podmienky na zverenie maloletej do náhradnej osobnej starostlivosti Z. a takýto postup je v súlade s najlepším záujmom maloletej. Maloletá sa na území Slovenskej republiky ocitla v mesiaci marec 2022, keď z územia Ukrajiny s matkou ušli pred vojnovým konfliktom z obavy o vlastný život. Odvtedy je maloletá na Slovensku, s výnimkou krátkeho vycestovania na Ukrajinu zo zdravotných dôvodov, resp. neskôr počas Vianočných sviatkov za matkou, ktorá sa neskôr na územie Ukrajiny vrátila, keďže má v A. manžela, s ktorým má maloleté dieťa a zároveň tam má prácu. Maloletá v jeseni začala na území Slovenskej republiky navštevovať strednú školu, ktorú naďalej navštevuje, podľa správy zo školy (č. I. 92 v spise), má maloletá v škole dobrý prospech, prevládajú jednotky a dvojky, väčšiu námahu musí vynaložiť na všeobecno-vzdelávacích predmetoch, čo je zatiaľ limitované jazykovou bariérou. Do školy chodievala z domu riadne pripravená, škola nemala

žiadne výhrady ani k správaniu maloletej. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v Bratislave v rámci šetrenia pomerov v domácnosti Z. uzavrel, že maloletá tam má vhodné podmienky. Samotná maloletá je v domácnosti Z. spokojná, chce u nej byť. Je v pravidelnom kontakte so svojou matkou, s otcom nie je v kontakte už asi desať rokov, v pravidelnom kontakte je však s otcovou matkou, teda svojou starou matkou. Matka maloletej so zverením maloletej do náhradnej osobnej starostlivosti Z. súhlasí. Názor otca sa súdu do vyhlásenia rozsudku nepodarilo zistiť. S ohľadom na všetky okolnosti, súd uzavrel, že maloletá má v domácnosti Z. vytvorené bezpečné prostredie, ktoré vytvára predpoklady pre zdravý vývoj maloletej, a zverenie maloletej do náhradnej osobnej starostlivosti Z. je s ohľadom na skutočnosť, že na Ukrajine stále prebieha vojnový konflikt, v najlepšom záujme maloletej.

16. Vyživovaciu povinnosť stanovenú rodičom v neodkladnom opatrení, ktoré upravuje zverenie maloletej do náhradnej osobnej starostlivosti dočasne, do právoplatnosti tohto rozsudku, súd nemenil. S ohľadom na skutočnosť, že obaja rodičia sa nachádzajú na Ukrajine, kde sú príjmové možnosti stále vystavené vývoju vojnového konfliktu, ktorý tieto možnosti do značnej miery limituje, súd ponechal výšku výživného matke v sume 80 eur mesačne, otcovi tiež 80 eur mesačne, s tým, že výživné sú rodičia povinní uhrádzať na adresu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, Vazovova 7/A, Bratislava.

17. O trovách konania súd rozhodol súd podľa § 52 Civilného mimosporového poriadku, podľa ktorého žiaden z účastníkov konania nemá nárok na náhradu trov konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Mestský súd Bratislava II, písomne v 4 vyhotoveniach.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Ak strana, ktorej bola uložená povinnosť, nesplní uloženú povinnosť, je možné podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku.